

Warszawa, 9 maja 2025 r.
KL/193/60/AZ/2025

Pan
Marcin Łoboda
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z pracami związanymi z projektem ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75), Konfederacja Lewiatan przedstawia swoje uwagi.

Uprzejmie prosimy o zapoznanie się z naszą analizą oraz rozważenie uwzględnienia jej w toku prac legislacyjnych.

Z poważaniem

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

W załączeniu: Stanowisko Konfederacji Lewiatan dot. ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75)

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dot. ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (UC75)

Projektowany art. 2

Postulat nr. I:

Uzupełnienie Projektu o wyłączenie transakcji w ramach grupy kapitałowej poprzez dodanie w art. 4 Ustawy AML ust. 2 w brzmieniu: „*Niniejsza ustawa nie ma zastosowania do działalności finansowej ani do innych usług finansowych, które są świadczone przez członków grupy na rzecz innych członków tej grupy, w tym w zakresie wymiany walut i pośrednictwa wymiany walut.*”

Taka zmiana nie podważyłaby poprawności implementacji rozwiązań przyjętych w dyrektywie 2015/849 a miałyby charakter dostosowawczy do przepisów wynikających z Rozporządzenia 2024/1624.

Jako alternatywna postuluje się zmienić brzmienie definicji „Klienta” poprzez dookreślenie, czym jest „działalność zarobkowa” na potrzeby wypełniania obowiązków Ustawy AML: „*Transakcje w ramach grupy nie stanowią działalności zarobkowej podmiotu świadczącego usługi. W ramach transakcji grupowych podmioty z grupy nie są dla siebie Klientami*”

Uzasadnienie postulatu nr. I:

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w ramach kategorii instytucji obowiązanych są wskazani m.in. przedsiębiorcy świadczący usługę wymiany walut lub usługę pośrednictwa w wymianie walut niebędący innymi instytucjami obowiązany (art. 2 ust. 1 pkt. 11). Zgodnie z tym brzmieniem tego przepisu, nawet podmioty świadczące ww. usługi w ramach jednej grupy kapitałowej w modelu zarządzania finansami grupy są instytucjami obowiązany, chociaż te usługi stanowią marginalną działalność tych podmiotów. Na poziomie UE w obecnym kształcie regulacji nie są wprost wyłączone transakcje finansowe w ramach grupy. Można jednak takie aktywności interpretować w sposób spójny z określeniami użytymi dla celów definicji „instytucji finansowej” użytej w Rekomendacjach Grupy do Spraw Działań Finansowych (Financial Action Task Force, dalej „Rekomendacje FATF”). **Zgodnie z Rekomendacjami FATF, instytucją finansową jest podmiot, którego dana aktywność stanowi podstawową działalność. Jak się wydaje nie było intencją FATF przyznawanie statusu instytucji podmiotom prowadzącym działalność niefinansową lub u których działalność finansowa ma charakter uboczny/sporadyczny/pomocniczy.** Sytuacja wybranych transakcji realizowanych w grupie wprost została określona w Rozporządzeniu 2024/1624 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Projekt nie odnosi się do transakcji realizowanych w ramach grup kapitałowych w celu zarządzania finansami, do których zgodnie z motywem 11 Rozporządzenia 2024/1624 nie ma zastosowanie Rozporządzenie 2024/1624: *„Transakcje finansowe mogą również odbywać się w ramach tej samej grupy jako sposób zarządzania finansami grupy. Jednakże transakcje takie nie są podejmowane wobec klientów i nie wymagają stosowania środków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Do celów zapewnienia pewności prawa konieczne jest uznanie, że niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do działalności finansowej ani do innych usług finansowych, które są świadczone przez członków grupy na rzecz innych członków tej grupy.”*. Transakcje realizowane pomiędzy podmiotami należącymi do tej samej grupy kapitałowej cechują się, co do zasady, znacznie niższym poziomem ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Objęcie obowiązkami wynikającymi z Ustawy AML transakcji realizowanych wewnątrzgrupowo prowadzi do znacznego obciążenia administracyjnego, które nie przekłada się na zwiększenie skuteczności systemu AML.

Postulat nr. II:

Postulatem jest wyłączenie z katalogu instytucji obowiązanych operatorów pocztowych niedotykających systemu finansowego - modyfikacja art. 2 ust. 1 pkt. 19 Ustawy AML: *„Instytucjami obowiązаныmi są operatorzy pocztowi w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042), świadczący usługę, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 5 tej ustawy lub świadczący usługi, o których mowa w art. 2 ust. 1 tej ustawy o charakterze międzynarodowym”*.

Alternatywnie rekomendacją jest do art. 4 Ustawy AML dodać ust. 2 w brzmieniu (z uwzględnieniem propozycji zmiany wskazanej powyżej): *„Niniejsza ustawa nie ma zastosowania do podmiotów świadczących usługi pocztowe, które nie świadczą usługi przekazu pocztowego ani żadnej usługi pocztowej o charakterze międzynarodowym”*.

Uzasadnienie postulat nr. II:

W ramach kategorii instytucji obowiązanych znajdują się m.in. operatorzy pocztowi w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 – Prawo pocztowe (Ustawa AML, art. 2 ust. 1 pkt 19). W pojęciu „operatora pocztowego” zawierają się również usługi niezwiązane z obrotem gotówką a związane z działalnością kurierską (przewóz paczek). Rekomendowanym jest rozważenie przez Regulatora wyłączenia z kategorii (Ustawa AML, art. 2 ust. 1 pkt. 19) działalności kurierskiej jako działalności niedotykającej systemu finansowego. Włączenie wszystkich usług świadczonych przez operatorów pocztowych do kategorii instytucji obowiązanych stanowi rozszerzenie zakresu, który wyznaczyła UE w ramach IV i V Dyrektywy AML, w swojej ogólnej definicji unijnemu regulatorowi prawdopodobnie chodziło o objęcie

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

reżimem Regulacji AML prowadzących działalność w zakresie przekazów pieniężnych (a to jest działalność „operatora pocztowego”). Stąd zasadne jest wyłączenie tych operatorów, którzy nie świadczą usług związanych z obrotem gotówką lub nie świadczą usług międzynarodowych. Byłaby to zmiana deregulacyjna i zgodna z ratio legis katalogu podmiotów/institucji obowiązanych.

Projektowany art. 68d

Postulat nr. I:

Zmianie winien ulec art. 68d w taki sposób, że w ust. 2 w zakresie podmiotów, które posiadają uzasadniony interes winny znaleźć się Biura Informacji Gospodarczej. BIG-i powinny wskazać dane „*uzyskiwać oraz przetwarzać w zakresie uzasadnionym wykonywaniem ustawowych uprawnień lub obowiązków*”. Równocześnie stosownej zmianie powinien ulec również art. 28 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Uzasadnienie postulatu nr. I:

Postulat wynika z roli jaką BIG-i pełnią w obrocie gospodarczym. Rolą biur informacji gospodarczej jest dostarczanie podmiotom w szeroko rozumianym obrocie gospodarczym wiarygodnych informacji, które pozwalają na ocenę wiarygodności potencjalnych kontrahentów na rynku. Pojawia się rynkowa potrzeba dostarczania bardziej rozbudowanych raportów, zawierających szerszy zakres danych, który pozwala na dokonanie oceny wiarygodności podmiotów. BIG-i są traktowane jako swego rodzaju instytucje zaufania publicznego, które dostarczają wiarygodnych informacji, umożliwiając podjęcie decyzji w oparciu o jak najszerszy zakres danych, ułatwiając funkcjonowanie na rynku poprzez zachowanie płynności płatniczej. Z kolei BIG-i są regulowane i w zakresie nadzoru i w zakresie możliwości korzystania z baz danych poprzez wskazanie ich w katalogu zamkniętym zawartym w art. 28 ust. 1 o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Postulat nr. II:

Zmianie winien ulec art. 68d również w taki sposób, że w ust. 2 w zakresie podmiotów, które posiadają uzasadniony interes winny znaleźć się także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust.4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w związku z dostarczaniem informacji, w tym informacji objętych zakresem art. 106 d ust. 1 pkt.3) tej ustawy.

Uzasadnienie postulatu nr. II:

Instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego – rejestry kredytowe, jako instytucje zaufania publicznego gromadzą od banków i innych instytucji finansowych

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

informacje, w tym stanowiące tajemnicę bankową, a następnie na bazie tych informacji dostarczają bankom i innym instytucjom różnego rodzaju produkty i usługi na pomagające identyfikować i oceniać ryzyko kredytowe. Podmioty korzystające z usług rejestru kredytowego otrzymują produkty i usługi, które mają na celu ograniczanie ryzyka finansowego prowadzonej działalności gospodarczej, w tym weryfikacji obecnych i przyszłych kontrahentów, dostawców, podwykonawców. Posiadając możliwość dostępu do danych z Rejestru beneficjentów rzeczywistych rejestr kredytowy spełnia swoje ustawowe zadania, a udostępnianie danych odbywa się w ramach podmiotu, który jest ustawowo powołany do udostępniania informacji. Instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust.4 Prawa bankowego już obecnie na podstawie art. 106d ust. 1 pkt. 3) mogą przetwarzać i wzajemnie udostępniać informacje, w tym informacje objęte tajemnicą bankową, w przypadkach wykonywania obowiązków w zakresie określonym w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Postulat nr. III:

Postulujemy możliwość rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do dostępu do CRBR o instytucje obowiązane wymienione w ustawie AML.

Uzasadnienie postulat nr. III:

Ustawa z jednej strony na instytucję obowiązaną nakłada obowiązek ustalenia beneficjenta rzeczywistego a z drugiej ogranicza dostęp do rejestru (oczywiście wiadomo, że zgodnie z obecnymi przepisami CRBR nie może być jedynym źródłem wiedzy o beneficjencie). Dzięki istnjącemu obowiązkowi zgłaszania rozbieżności między danymi beneficjenta, które ustali instytucja a danymi zgromadzonymi w CRBR jest też dodatkowa kontrola nad tym co różne podmioty zgłaszają. Nadanie dostępów instytucjom obowiązanym „z urzędu” ograniczy ilość rozpatrywanych wniosków przez ministerstwo o nadanie dostępów i koszty z tym związane.

Projektowany art. 72

Postulat nr. I:

Wyłączenie z obowiązku przejścia na nowy system GILF z raportowaniem ponadprogowym instytucji obowiązanach, które nie będą objęte obowiązkiem raportowania transakcji ponadprogowych na podstawie Rozporządzenia 2024/1624.

Uzasadnienie postulat nr. I:

Projekt przewiduje obowiązek dostosowania się do nowego systemu teleinformatycznego GILF wszystkich instytucji obowiązanach raportujących transakcje ponadprogowe. Jednocześnie zgodnie z Rozporządzeniem 2024/1624, od 10 lipca 2027 r. obowiązek ten nie będzie już

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

dotyczyć szeregu instytucji, w tym m.in. „innych przedsiębiorców świadczących usługę wymiany walut lub usługę pośrednictwa w wymianie walut” (art. 2 ust. 1 pkt 11). W związku z tym nakładanie na te instytucje obowiązku dostosowania się do nowego systemu GIIF jedynie na okres przejściowy jest nieuzasadnione ekonomicznie i organizacyjnie.

Postulat nr. II:

Rekomendujemy aby ustawa w sposób jasny wskazywała, że raportowanie transakcji ponadprogowych dotyczy jedynie tych transakcji, które związane są działalnością danego podmiotu jako instytucji obowiązanej, a nie jakichkolwiek transakcji, które są związane jedynie z działalnością uboczną danego podmiotu.

Uzasadnienie postulat nr. II:

Obecnie ustawa powoduje liczne wątpliwości co do tego, czy także te wspomniane transakcje wpadkowe, jednorazowe, uboczne powodują obowiązek raportowania jako transakcji ponadprogowych, gdy te transakcje nie są związane z relacją z klientem instytucji obowiązanej.

Projektowany art. 92

Postulat:

W celu uniknięcia niejasności zalecane jest uzupełnienie zapisów art. 92 o sposób liczenia terminu 7 dni określonego w art. 72, co zwiększyłoby pewność prawną instytucji obowiązanych. Poniżej propozycja bazująca na Komunikacie nr 15 GIIF doprecyzowującym sposób obliczania tego terminu. W art. 92 dodaje się art. 92a w brzmieniu:

„Obliczając termin do przekazania informacji, o których mowa w art. 72 ust. 4 nie uwzględnia się dnia, w którym doszło do zdarzenia podlegającego raportowaniu, zatem liczenie terminu rozpoczyna się od dnia następującego po tym zdarzeniu. Jeżeli koniec terminu przypadnie na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, to termin do raportowania upływie następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.”

Uzasadnienie:

Projekt zmienia art. 92 Ustawy AML w zakresie terminów przekazywania zawiadomień, natomiast nadal nie odnosi się do art. 72 wskazującego obowiązek raportowania transakcji ponadprogowych w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia transakcji.

Uwagi dodatkowe – powiązane z sensem i treścią Projektu lecz względem przepisów niezmiennych w Projekcie: art. 85 oraz 86 ustawy AML

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Zwracamy uwagę, że treść art. 85 ustawy wskazuje na sformułowanie przepisu w sposób bardzo ogólny, co daje pole do zastanawiania się czy instytucja obowiązana ma obowiązek weryfikowania wszelkich zdarzeń, które nie są co do zasady objęte relacjami z klientami tej instytucji. Można się zastanawiać, czy ten przepis nie zobowiązuje instytucji obowiązanej do tego, aby wykonywała czynności określone ustawą AML w stosunku do podmiotów, które nie są jej klientami.

Zwracamy również uwagę na art. 86, zgodnie z którym instytucja obowiązana niezwłocznie zawiadamia Generalnego Inspektora, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że określona transakcja lub określone wartości majątkowe mogą mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu. Proponujemy, aby przepis art. 86 wprost wskazywał, że obowiązek ten nie rozciąga się na te obszary działalności instytucji obowiązanej, które nie są związane z relacjami instytucji obowiązanej z jej klientami, czyli działalności ubocznej instytucji obowiązanej, która nie powoduje, że dany podmiot jest kwalifikowany jako instytucja obowiązana.

KL/193/60/AZ/2025

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy